

Slovenski Dom.

Napredno kmetско glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Postavimo se na lastne noge.

Zadnje državnozborske volitve so jasno pokazale, da je pri nas na Kranjskem ena tretjina samostojnih, naprednih kmetovalcev, ki nočejo tlačaniti klerikalnim voditeljem. Klerikaleci so vedno in povsod govorili, da na Kranjskem sploh ni drugega, nego sami klerikaleci. Povsod so se izdajali kot zastopnike kranjskega kmeta, kot zastopniki slovenskega naroda. Zadnje državnozborske volitve so pa jasno govorile. Naš kmetovalec se otresa klerikalnega jarma, naš kmetovalec noče več biti odvisen od dr. Šustešičeve komande, naš kmetovalec hoče postati neodvisen, samostojen.

In to je veselo znamenje! Če pogledamo po avstrijski državi, vidimo, da povsod pometajo z največjimi škodljivci ljudstva. Na Dunaju, kjer je tekla zibelka klerikalizmu, so pri državnozborskih volitvah pometli s klerikalci. Na Češkem niti ni izvoljen niti en klerikalec, čeprav imajo ravno v tej deželi duhovniki velikanska premoženja in velikansko moč. In kdo je uničil ravno na Češkem pogubni klerikalizem? Nihče drugi, nego samostojni, organizirani kmetovalec. Češka kmetška ali kakor se imenuje **agrarna stranka** je odzvela klerikalcem vse mandate. In kakor so danes razmere v Avstriji, je klerikalizmu za vedno odklenkalo. Dr. Šusteršič in njegovi kompanjoni bodo pobirali drobtine, ki bodo padale od miz drugih. Ona stranka, na katero so se najbolj zanašali, namreč dunajska krščansko - socialna stranka, je popolnoma poražena. Dr. Šusteršič ne bo imel na Dunaju prav nikake zaslombe. Čehi so se popolnoma oprostili klerikalcev, vsled česar ne bodo hoteli stopiti v zvezo s brezdomovinskimi klerikalci. Nemški krščanski socialisti pa sploh ne bodo igrali nobene vloge več.

Iz tega se mora pa tudi naš kmetovalec učiti. Klerikalizem je pri nas na Slovenskem dosegel svoj višek, zdaj gre navzdol. In ne bo dolgo, se bo z našim klerikalizmom tako zgodilo, kakor se je zgodilo

z dunajskimi krščanskimi socialisti. V enem dnevu kranjskega klerikalizma ne bo več.

Kdo pa je tisti, ki ima ono nalogo, da pomete s tem za ljudstvo skrajno škodljivim klerikalizmom? Nihče drugi nego naš kmetovalec. Naš kmetovalec je bil do zdaj slepo orodje v rokah srditih duhovnikov. Zdaj pa ima prvo in edino besedo naš kmetovalec. Dajmo cerkvi, kar je cerkvenega — kmetu pa, kar je kmetovega. Naši klerikalni voditelji se domišljajo, da imajo edinole oni vso moč v deželi v rokah. Pri tem pa pozabljajo, da je naš kmet oni gospodar v deželi, ki ima odločevati o vsem, kar se naj godi v deželi. In naše klerikalce je danes strah pred onimi tisoči volilcev, ki so neustrašeno oddali svoje glasove naprednim in neodvisnim kandidatom.

Naloga našega kmetovalca pa postaja zdaj popolnoma drugačna. V njegovih rokah je rešitev kranjske dežele, slovenskega naroda. Naš kmetovalec se mora postaviti na svoje lastne noge, otresti se mora vsakega jerobstva, predvsem pa duhovniškega jerobstva. Naš kmet naj se organizuje, združuje kot kmet. Treba nam je strogo kmetске, stanovske, politične organizacije, v katero se nima mešati ne župnik, ne kaplan. Češka agrarna stranka je pokazala, kaj premore dobra kmetška organizacija. In ta nam bodi vzgled. **Organizujmo se, kmetovalci, združujmo se!** V vsaki vasi, v vsaki občini se naj zbirajo kmetovalci, ki hočejo biti samostojni, neodvisni. Tak stik se bo vedno bolj razširjal in razširjal in ne bo dolgo, ko bomo imeli na Kranjskem mogočno kmetško organizacijo, katere voditelji bodo kmetški sinovi in ne vsiljeni voditelji v črnih talarjih. In kakor so pred časom goreli kresi po naših holmeih in hribih ter klicali na boj zoper krvoločnega Turka, tako bodo zagorelo v sreih naših kmetovalcev prepričanje, da je spas našega kmetovalca le v močni, neodvisni kmetški organizaciji.

Zatorej pa, kmetovalci, na delo! Zadnje državnozborske volitve so pokazale, da je naša armada močna. Delujmo na to,

da bo vsak naš pristaš pridobil vsaj enega pristaša — in takrat bo konec klerikalnega nasilstva na Kranjskem.

Duhovski terorizem in zloraba cerkve.

Kakor drugod, tako smo izvedeli, se je godilo tudi v Poljanski dolini v škofjeloškem okraju pri ravnokar končanih državnozborskih volitvah. Duhovniški terorizem, v tem slučaju se nič ne pregrešimo, če pravimo: »farska gonja« in nasilstvo sta pripomogla, da je zdaj podlegel neodvisni kandidat v Poljanski dolini napram klerikalnemu kimoveu in koritarju Čočen.

Nič drugega, kot nasilstvo in zloraba cerkve. Za vero jim tako ni nič, samo da kdo ž njimi voli in bodi potem tat, krivoprisežnik, prešestnik in tudi brezbožnež, pa je poštenjak, če tudi je največji hinavec.

Pa kljub vsemu pritisku je dosegel naš neodvisni kandidat Demšar - Strojavec v Poljanski dolini lep uspeh. V Oselici, eni najbolj hribatih občin, je imel 177 glasov, nasproti 231 klerikalnim. Najhujši klerikalni petelin, fanatik v pravem pomenu besede, je v tej občini fajmošter Kos v Leskovecu. Za svojo zagrizenost je tudi slišal na dan volitve, kar mu je šlo. Priprosti kmetje so mu povedali, kaj je olika in spodobno za duhovnika. Zaleglo seve, bo pri sedanji omiki teh ljudi pač malo, posebno pri tem, ker — drva so drva.

Skrajni fanatizem je pokazal tratarski župnik, še iz Sore znani Brajc. Ta propalost se je povspela do take gorostasnosti v cerkvi, da glasovnice, ki jih oddaste nasprotniku, bodo šle pred sodni stol.

In dalje je rekel: »Če se sme o volitvah govoriti v gostilni in prodajalni, se sme tudi v cerkvi.« Če bi naš škof imel le malo razsodnosti, bi moral takega božjega hlapca takoj odstaviti. Cerkev primerjati z gostilno in prodajalno, ali jo staviti vsporedno s tema dvema, je profanacija cerkve, če ne pri klerikalcih, pa gotovo pri pametnih ljudeh.

Sad za to bodele sami okušali, ne bo treba dolgo čakati. To si lahko Braje sam misli, toliko pač ni neotesan, če pomisli, kaj vse je moral že zdaj pogoltniti. Tudi to bo prešlo, da ljudje ne bodo neumni, ali kakor je sam rekel proti nekemu svojemu podrepniku: Lahko je delati pri tako nezavednih ljudeh. So nevedni, pa vsi tudi ne več, to je pokazala volitev. Kljub dvema župnikoma in enemu kaplanu, poljanskemu, je bilo oddanih **80 klerikalcev nepovoljnih glasov za nasprotnika**. Prorokovanje »še deset jih ne boste imeli,« se ni izpolnilo. Kje ste, ko bi se ne izrabljala cerkev v te namene.

Nič boljše, še veliko hujše je bilo v Javorjah. Tu je fajmošter Fajfar kot obseden zadnje nedelje besnel in grozil z vsem mogočim onim, ki ne bodo volili Čoča. Nimajo priti več ne v cerkev, ne k spovedi, nimajo nikdar več pristopiti k mizi Gospodovi, ne starši, ne otroci. Ni vrag, da ne bi premotil preprostih, nekih ljudi, kot so ravno v tej občini, kjer je sedaj še največ takih, ki nobene šole znotraj še videli niso. Pomisliti je treba, da nimajo nobenega zavednega v svoji sredi, ki bi imel moč in odločnost se upreti takim gorostasnostim in zlorabi cerkve. Enega takega je manjkalo, ki bi bil ljudstvo vodil in potem bi se bilo ravno narobe zgodilo in bi imel Čoč 22 glasov in Strojavec 100. O drugih sleparijah, ki spadajo pod kriminal, ki so se vršile med agitacijo, ko so se glasovnice podpisovale posili, brez vednosti volilca, o tem ni vredno govoriti, saj je šlo za katoliško stvar, ki mora biti že hudo trhla, če stoji na takih stebrih, kot sta kak Čoč ali Gostinčar.

Nekoliko drugačna je bila agitacija v poljanski občini. Tu je pa že več zavednih ljudi. Seve, če bi ne bilo pastirskega lista in bi kaplan ne bil obletal kribov in dolin zadnja dva dneva in tudi že prej, bi bilo za nasprotnike najbrže pogorišče, ker smo bili tako blizu skupaj, a tudi ljudje imajo lahko stvar. Kaj poklic, kaj človeška duša, volitve, volitve, kasa, za to se gre. Slišimo nekaj, da je bil kaplan Jerše zamudil nekega bolnika, ker se je predolgo zadržal na agitaciji, da je prepozno prišel z Bogom in mu je bolnik prej umrl. Tudi on je moral nekatere preslišati. Prijelo, seveda, se ga ne bo, ima pretrdo kožo. Če bi imel le malo možgan, bi se ne spuščal več na to polje. Mož je radi volilne sleparije bil obsojen na Dolenjskem in je tudi izgubil volilno pravico za šest let.

Konec je ta: Zloraba cerkve je še zdaj pomagala, dolgo ne bo več!

Izjava občinskega sveta občine Sorice proti »Domoljubovim« lažnjivim napadalcem na župana Demšarja.

Z ozirom na nesramne laži »Domoljuba«, št. 23, v dopisu: »Kaj je storil Strojavec« proti samostojnemu kandidatu Franu Demšarju v okraju Kranj-Škofja

Loka in kot županu za občino Sorico, mu je občinski odbor v seji dne 20. t. m. izrekel soglasno zaupnico in energično obsodil tako podle laži, kot jih je proti njemu priobčil omenjeni list.

Poleg tega pa so podpisani občinski svetovalci in odborniki omenjene občine podali naslednjo izjavo:

Podpisani navzoči občinski svetovalci in odborniki, zbrani pri občinski seji dne 20. t. m., izjavljamo soglasno, da je dopis v »Domoljubu« zoper našega župana Frana Demšarja na Zalem logu, v katerem se mu očita, da je zvišal občinsko naklado od 25% na 75%, **nesramna laž in podlo obrekovanje**. Resnica pa je, da je bila občinska doklada pri njegovem nastopu županstva 40%. Do leta 1910 je bila občinska naklada 50%. Ker pa so občinske potreščine vedno rasle, je hotel občinski odbor za leto 1910 doklado zopet zvišati za 20%. Ta doklada pa se je ravno na predlog gospoda župana Demšarja povišala le za 10%, torej je bila celotna 60%. Ker pa tudi ta doklada ni zadostovala, jo je odbor pri dotični seji soglasno povišal za l. 1911 zopet za 15%, torej v celoti 75%.

Nadalje najodločneje obsojamo grdo laž, da je naš g. župan zvišal tajniškovo plačo na 240 kron. Resnica je namreč, da je bila ta svota za tajništvo določena že pred 14 leti, ko g. Demšar sploh še v odboru ni bil, in da je visokost te plače ostala do danes neizpremenjena, čeprav se je tajniško delo v tem času potrojilo.

Istotako je vse podla laž, kar predbaca »Domoljub« gospodu županu glede policijske ure. Resnica pa je, da je ravno njegova žena kot gostilničarka plačala v naši občini največ policijskih ur izmed vseh gostilničarjev.

Podpisani se zgražamo radi tega nesramnolažnjivega napada na našega župana in tako grdo pisavo omenjenega lista, kar najstrožje obsojamo.

Jernej Žbontar, Ivan Zgaga, Anton Fröhlich, obč. svet.; A. Zgaga, M. Peternel, Mart. Rant, Lovrene Derlink, Mat. Medičovec, Anton Grohar, Valentin Kumperle, Luka Bevk, Jernej Šturm, Franc Prezelj, občinski odborniki.

Politični razgled

Poraz klerikalcev na Dunaju.

Dunaj je popolnoma obračunal s krščanskimi socijalisti. — Krščanski socijalisti so pri ožjih volitvah dobili samo en mandat, tako da imajo na Dunaju tri mandate. Vsi voditelji so propadli. Dr. Weisskirchner je propadel kar v dveh okrajih, zmagal pa je njegov najhujši nasprotnik, samostojni klerikalec dr. Heilingger. Gessmann, Pattai, knez Liechtenstein, Wittek, Steiner, Pro-

hazka, Sturm, brata Schmiedt, podžupan Hierhammer, Pabst, Schneider, Tomola itd. niso več državni poslanci. Dunaj je torej za krščanske poslance popolnoma izgubljen. Dr. Weisskirchner bo moral demisionirati. — Gessmann je pa baje že zbežal z Dunaja.

Pa tudi na deželi so bili krščanski socijalisti poraženi. Mestni volilni okraji Baden, St. Pölten so izgubljeni, padli so med drugimi voditelji tudi Mayr (Inomost), Drexel in Kienzl.

Državni zbor.

Državni zbor bo sklican za torek, dne 11. julija ob 11. dopoldne k prvemu zasedanju. Isti dan se sestane tudi gosposka zbornica ob 3. popoldne. Poletna sezija bo, kakor smo že poročali, zelo kratka in ne bo obsegala drugega, kakor volitve v delegacije. **Septembra bodo zborovali deželni zbori. Oktobra se sestanejo delegacije na Dunaju in državni zbor.**

Krvave državnozborske volitve v Galiciji.

Pri državnozborskih volitvah v Drohobicu je kri tekla. Poljaki so kandidirali dr. Lövensteina, katerega je podpirala tudi vlada, Židi pa dunajskega advokata dr. Ciperja. Volilna komisija je izvršila najneverjetnejše volilne sleparije. Županstvo je razdalo več sto ponarejenih legitimacij. Nasprotnih volilcev sploh niso pustili voliti. Pred volilnim lokalom je park, katerega so stražili dva huzarska eskadrona in infanterija. Le z največjim trudom so se mogli opozicijski volilci preriti do volišča. Toda tudi tam so jim delali razne ovire in težkoče. Komisija je odpirala glasovnice. Vsled tega pristranskega in sleparskega postopanja je bilo pred parkom zbrano ljudstvo zelo razburjeno. Policija in žandarmerija je skušala množico razkropiti. Ljudje so se branili s palicami in dežniki. Nastopilo je vojaštvo ter skušalo množico z bajoneti razkropiti. Zopet se je množica postavila v bran. Kamenje je začelo leteti na vojaštvo, vsled česar je ukazal zapovedujoči nadporočnik **streljati na množico**. Posledice strelav so bile naravnost grozne. Kakor zatrjujejo prva poročila, je obležalo takoj na mestu **12 mrtvih in 37 težko ranjenih**. Nekatera poročila pa celo trdijo, da je bilo **30 mrtvih. Težko ranjena sta bila dva advokata, dr. Koh in dr. Meser.** Ustreljen je bil tudi neki francoski časnikar. Vodja zionistov, dr. Auerbah, je bil aretiran. Prebivalstvo je jako razburjeno in skoraj gotovo bodo še nemiri. — **Iz Drohobice** prihajajo še vedno vznemirljive vesti. V okoliških vaseh so hoteli kmetje uprizoriti pravo vstajo in priti v mesto s kosami in cepci. Vojaštvo je pripeljalo iz Mihajlovic 12 kmetov v Drohobice, ki so hujskali proti meščanom. V bolnišnici leži 36 težko ranjenih, 16 se jih bori s smrtjo. Včeraj je dospela v Drohobice vojaška komisija iz Przemysla in sodna komisija iz

Strija. Prodajalne so sicer zopet odprli, vendar pa je promet popolnoma ponehal. Pri pogrebu žrtev so se odigrali tragični prizori, do nemirov pa ni prišlo. Število žrtev je naraslo na 34. Od težko ranjenih najbrže nobeden ne bo okrevalec. Najbrže bo moral izvoljeni poslanec dr. Lövenstein odložiti svoj mandat. V Drohobicah je sedaj 10 stotnih pehote, 3 eskadroni konjenice in oddelek s strojnimi puškami, poveljstvo je prevzel generalmajor Strasser.

Italijanske trdnjave ob avstrijski meji si bo ogledal začetkom julija italijanski kralj v spremstvu šefa generalnega štaba. Pri tej priliki si bo ogledal tudi trdnjave okrog Benetk. S tem v zvezi je najbrže tudi velikansko nabasanje južnega Tirolskega z vojaštvom. Vse to pa kaže, da grofa Aehrenthala tudi v Italiji ne smatrajo več za resnega, ker dopušča tako izzivanje Italije na meji od strani vojne uprave, medtem ko se on sam cedi samih sladkih besed.

Velika revolucija frančiškanov.

Več tisoč frančiškanov — govore o 7000 — je pred kratkim prosilo v Rimu za sekularizacijo, to je za prestop v posvetno duhovništvo. Vzrok je sledeči: Lev XIII., ki je bil zelo naklonjen starim meniškim redom in jih je hotel okrepiti, je združil minorje, ki so se cepili do tedaj v alkantarinske rekolekte in observante, tako da je zavladal njih general kar natančno 18.000 redovnikov. Poleg teh pa so obstojali še črni frančiškani, ki jih imenujemo konventualne in bradati frančiškani ali kapucini. Kapucinskemu kardinalu in papeževemu spovedniku Vivesu y Tuto pa se je zahotelo pridobiti svojemu redu čast, da je ta red edini pravi naslednik sv. Frančiška in je pregovoril papeža, da je dal glavnemu deblu frančiškanov še ime Leoniani (od Leona XIII.). To je bil namreč povod za revolucijo. Frančiškani so zahtevali, da njih general odstopi in so začeli trumoma prositi za sekularizacijo. Papež Pij X. je bil prisiljen preklicati svoje odredbe, toda v svojem srcu sta prisegla papež in Vives y Tuto frančiškanom maščevanje. Izdal je odredbo, da se smejo oni frančiškani, ki živijo »strožje življenje«, ločiti od glavnega debla. Tako je napravil papež zdražbo med frančiškani.

Portugalsko.

Narodni zbor na Portugalskem se je začel v ponedeljek s tem, da je predsednik prečital dekrete, glasom katerih je monarhija odpravljena in dinastija Braganza iz Portugalskega pregnana. Nato je proklamiral predsednik demokratično republiko. V nadaljnjih dekretih se imenujejo oni, ki so padli v boju proti monarhiji, »dobrotniki domovine«. Narodni zbor je sklenil tudi vpeljati narodno himno. Po formalni proklamaciji republike je stopil predsednik na balkon hiše in prebral dekrete zbranemu ljudstvu, nakar je vojaštvo defiliralo.

Razgled po Kranjskem

r Narodno - napredna zmaga v Ljubljani. Že v zadnji številki »Slovenskega Doma« smo poročali, da je prišel kandidat narodno-napredne stranke, dr. Vladimir Ravnihar, v ožjo volitev s klerikalcem dr. Gregoričem. To je bilo tudi čisto naravno, ker se je moral boriti na tri strani: Proti klerikalcem, Nemcem in socijalnim demokratom. Vedeli smo že vnaprej, da prodero dr. Ravnihar s častno večino glasov, kajti ljubljanska tla so za klerikalce od dne do dne bolj vroča. Ljubljanski Slovenci, tudi oni, ki so bili skoro do zadnjega časa v taboru klerikalne stranke, ne morejo pozabiti izdajalske politike naših klerikalcev, ko so spravili v občinski svet sedem Nemcev. Zato so pa ljubljanski volilci dali klerikalcem najboljši odgovor s tem, da je dobil narodno-napredni kandidat **dr. Ravnihar 1444 glasov več, kakor klerikalec dr. Gregorič.** — Kmetje! Blizajo se občinske volitve po Kranjskem. Posnemajte Belo Ljubljano in kot plačilo za klerikalce volite v občinske odbore samo zavedne moze in ti so pristaši narodno-napredne stranke!

r Dr. Ploj visoko odlikovan. Ko so slovenski klerikalci zvedeli, da je propadel pri volitvah na Štajerskem dr. Ploj, so zagнали velikanski krik. Dr. Šusteršič, ki se že leta in leta trudi, da bi postal minister, je bil prepričan, da je s Plojem izgubil največjega konkurenta za ministrski sedež. Toda vse klerikalno vpitje in Šusteršičeve nade so bile prazne. Ravno kar prihaja namreč iz Dunaja poročilo, da bo Njegovo Veličanstvo cesar imenoval dr. Ploja za člana gosposke zbornice, kar pomeni veliko več, kakor če bi bil izvoljen za državnega poslanca. Tako se je dr. Šusteršič zopet pošteno vrezal. Mirni in delavni dr. Ploj je kar na tihem zlezel na ono mesto, kjer je mogoče izpodrinuti ošabnega voditelja kranjskih klerikalcev od ministrskega sedeža. Upamo, da bo ravno ta dr. Šusteršič prišel v žalostni položaj, ko bo moral iz poslanskega sedeža gledati na dr. Ploja, ki bo sedel na odličnem mestu — med ministri. Mi moremo dr. Ploju k temu le čestitati.

r Ljubljanski škof ima povsodi smolo, kamorkoli se obrne. V zadnjem času se je spravil na svoje duhovne sobrate in jih hotel s silo pripraviti do tega, da bi uganjali iz prižnice politiko, katera v cerkev ne spada. Toda poštene farane se vedno in povsodi zavzemajo za svojega župnika, ako mož to zasluži, pa naj ga hoče preganjati magari sam škof ljubljanski. To so pokazali ta teden farani trnovske in krakovske župnije v Ljubljani. Škof je pozval občeprijubljene in dobrega župnika Vrhovnika, ki je ena najboljših duš na Slovenskem, naj prosi za upokojitev, češ, da ga farani ne marajo in da je nepri-

ljubljen. Koliko je na tem škofovem pismu resnice, so pokazali farani sami s tem, da so za svojega župnika nabrali v par dneh nad tri tisoč podpisov, da ne sme iti v pokoj, dočim so jih klerikalci nabrali komaj 150. To je za ljubljanskega škofa, ki vidi glavno nalogo dušnega pastirstva v tem, da sili duhovščino v politiko, pač hud udarec. Pripomnimo tudi, da je očital škof župniku Vrhovniku, da pohujšuje trnovsko faro, dasi mu ne more niti pičice dokazati. Tudi na to so farani odgovorili s podpisi. Čudimo se le škofu, kako more poštenemu duhovniku očitati, da dela v svoji fari pohujšanje, ko je škof sam pohujševal ne le faro, ampak celo škofijo s svojo »rdečo knjigo« — »Ženinam in nevestam«! Pač čuden škof!

r Poskusi v c. in kr. garnizijski bolnici v Gradu so podali: Tudi proti zaprtju bolnikov, ki so navezani na posteljo, so se z naravno Franc Jožef-ovo grenčico dosegli odlični uspehi. Učinek se pojavi brez vsakih neprijetnih bolečin ali poznejših vplivov, vsled česar se »Franc Jožef-ova« voda od vseh bolnikov rada zauživa. 2

o Dolenjske novice o

d Novomeška sokolska župa priredi dne 2. julija 1911 v Črnomlju svoj III. župni izlet. Spored. 1. Ob 4. popoldne prihod društev. 2. Ob pol 5. popoldne spreved po mestu. 3. Ob 5. popoldne javna telovadba: a) proste vaje članstva; b) telovadba na orodju; c) vzorna vrsta. 4. Ljudska veselica. Metliška mestna godba. Paviljoni za pivo, vino, jestvine, kavo itd. Petje, ples in prosta zabava. Srečolov. Zlet se vrši ob vsakem vremenu. K mnogobrojni udeležbi vabi

novomeška sokolska župa.

d Kostanjevica. Naši meščani so se pri volitvah dobro držali in so z malimi izjemami glasovali vsi za naprednjaka Ribnikarja. To je tudi najboljši dokaz, kako malo zaslonbe in vpliva ima klerikalec Sever med Kostanjevičani. Rad bi sedaj zopet zlezel na konja, zato pripoveduje vsakemu, kdor ga hoče poslušati, kaj so rekli gospod deželni odbornik dr. Lampe na shodu v farovžu. »Samo liberalci so krivi, da nič ne dobimo!« Tako oznanjuje oče Sever po Kostanjevici. Meščani pa pri tem dobro vedo, da je Severju malo mar, da bi Kostanjevičani kaj dobili, pač pa mu je v prvi vrsti za to, da bi on kaj dobil. Veliko koritarjev šteje naša dežela, odkar ima deželni denar v rokah dr. Lampe in oče Sever ne bi bil rad najzadnji. Zato je tako navdušeno pomagal Kobetu, ko je ta Bučarja v farovžu napadel. Sramota za oficirja, ki na ta način kaže svojo mežnarsko naturo. Pri volitvah se je tudi hotel dobrikati kmetom in se grozovito repenčil, ker je gosp. sodni predstojnik volil med prvimi. Kmetje ap so uganili, da je to sama hinavščina in vedo, da je g. okrajni sodnik boljši kmečki prijatelj, kakoršnega se hoče

pa Sever kazati. Pozneje je nadporočnik Sever dokazal volilni komisiji, da ne zna šteti do 40. Priskočiti mu je mu je moral na pomoč g. župnik, ker sam ni vedel naprej. Torej tak duševni revež se potem povsod sili v ospredje, dasiravno vemo vsi, da je bila povsod in vselej sama zmešnjava, kadar in kamor je on vtaknil svoj nos. Gospodu Severju torej svetujemo, naj vsaj na stara leta miruje, da ne bodo potem ti prokleti liberalci zopet vsega krivi: če ga doleti iznova alkoholna bolezen, če mu izostanejo gostje iz gostilne, če mu neznanec kako planko na vrtu polomi in končno, če v Zavodah ne bo dosti in dobro pridelal. Saj ve, da ga je notar Hafner korenito izplačal, ko se je z njim pajdašil. Ravno tako ga znajo izplačati Kobe, Kržičnik, kaplan in Lampe. Pomisli naj, da so ravno naprednjaki njegovi največji dobrotniki, ki mu v svojem neizmernem potrpljenju vzdržujejo njegovo gostilno in da mu je bil naprednjak oni rešitelj, ki ga je obvaroval popolne izgube njegove izdatne pokojnine. Naj se ozre malo na prejšnja leta nazaj in uvidel bo, da je njegovo združevanje s »poštenjaki« a la Kržičnik 66 proti kostanjeviškim naprednjakom velika bedarija in za avstrijskega oficirja nedostojno dejanje. Sicer pa na veselo svidenje pri prvih prihodnjih volitvah, da bo zopet kaj špasa.

d Iz Mirne. Dolenjska se prebuja. Dne 11. junija t. l. je napovedala S. L. S. svoj shod na Mirni. Poslali so dr. Lampeta. Kot nekak predgovor za shod, je čital župnik pastirski list. Ljudje so se posmehovali tem divjim izbruhom blaznega škofa in celo največji pristaši župnika so se zgražali nad nauki svojega pastirja. Po maši je bil napovedan shod. Zbralo se je okrog 150 mož, med njimi nekaj župnikovih kimonceev, večinoma pa zavednih mož, ki so prišli občudovat junaškega Lampeta, ko bo polagal račune in delal nove obljube. V senci svetlih bajonetov je nastopil mali Lampe. Obraz se mu je zradostil nad tolikim številom poslušalcev, našopiril se je kot petelin in pričel hvaliti nad vse klerikalno deželno gospodarstvo. Mislil je, da govori zopet le backom, ki bodo samo kimali. Toda mož se je zmotil. Ko pogleda zmagoslavno po volileih, mu upade pogum, kajti zapazil je le pomilovalne poglede in zaničljive nasmeh. Videl je takoj, da ne bo šlo tako gladko kot je mislil. Ko je končal, je prosil za besedo tukajšnji posestnik g. Josip Novak iz Stare gore. Začel mu je izpraševati vest in mu navijati ušesa, da se je kar zvijal. Poznalo se mu je, da kaj takega ni pričakoval. Volilci pa so z vidnim zanimanjem sledili govoru Novaka in mu glasno odobraval. Govoril je približno sledeče: »Slišali smo sedaj vašo hvalo in obljube. Izvedeli bi pa mi kmetje radi, kaj da ste pravzaprav naredili vi poslanci S. L. S. za nas. Prosim vas torej, da nam tudi to poveste. Molčite? Ne čudim se, da nočete pripovedovati zaslug,

ki ste jih priborili za vaše dobro, verno ljudstvo. Vas pa spomnim jaz. Poznate dobro dr. Dereanija, ki je po mišljenju in po postavi podoben vam. Vedeli ste tudi, da ni zmožen vsled svoje bolezni za naš kraj, kajti mi rabimo dobrega in utrjenega zdravnika, ker njegova služba ni lahka. Mislili ste, kmet je neumen, bo že potrpel. In res, veliko potrpljenje smo imeli z njim, ker večkrat ga je bilo treba nesti na rami v hribe. V težkih nevarnih boleznih (kot porodih) pa smo morali klicati zdravnika iz Novega mesta. Treba pa je bilo tudi šteti za to 100—150 K. Kmet pa, če ni mogel plačati, je moral prodati kravo. Zato smo se vsi zveselili, ko smo izvedeli, da nas gosp. Dereani zapusti in da dobimo gosp. dr. Češarka, ki je znan daleč kot dober zdravnik. Štirje klerikalni župani, kakor tudi zdravstveni svet je bil zanj, toda deželnemu odboru se je zdel preliberalen, zato je raje imenoval drugega, o katerem se sliši, da ni veliko boljši kot prejšnji. Ko pa je prišla deputacija k deželnemu odboru, da protestira proti temu, ste ji pokazali vrata. Vprašam vas pač v imenu volilcev, s kako pravico? Kdo pa plačuje davke? Seveda, vi poslanci S. L. S., ki delate in živite samo za kmeta, vam se je pač zdelo neumljivo, kako se predrzne kdo ugovarjati proti vašemu ravnanju. — Pa idimo dalje! Kmetijska družba se pod vašim gospodarstvom tudi dobro razvija. Poznal bi pač rad onega, ki kupuje za vas živino. Prašiči, biki in kostruni, ki jih dobimo za polovično ceno, so še enkrat predragi, tako da jih sedaj sploh nobeden več ne mara. Kot se vidi, jih boste lahko kar sami za-se redili v Medvodah. Če bo šlo tako dalje, se bo kmalu Kmetijska družba izpremenila v farško, ker noben kmet ne bo hotel biti zraven. Seveda, če se najame 10 milijonov posojila, se že lahko razsipa, ubogi kmet, ti pa plačaj. Ravno isto je z galico. Prej smo dobili jo brezplačno, ali pa smo plačali pozneje, sedaj pa, odkar ste vi gospodarji, znani prijatelji kmeta, sedaj pa plačaj kmet takoj, če ne te pa zarubimo. Radoveden sem pač, kam ste dali 25.000 K podpore, ki ste jih dobili za galico. Menda niste kupili kak mlin na Gorenjskem za to? Sploh se pozna vam poslancem S. L. S., da ste voljeni od kmetov, ker ga ne pustite ne v deželni, ne v državni zbor, še celo v občinski odbor ne takega, ki bi ne trobil slepo v vaš rog. — Pričnimo pa zopet z vašimi zaslugami. Tudi bolnišnica usmiljenih bratov v Kandiji vas bode v oči. Sedaj smo imeli bolniške zastonj v bolnišnici. Toda dali ste jim posojilo 150.000 K le pod pogojem, da jih vrnejo v petih letih, če ne, se jo polasti država. Torej, ako bi se zgodilo, da ne bi mogli plačati, bi si jo prisvojili vi, mi in občine bomo pa potem plačevali za bolniške. Vemo, da imate kmeta, da vam le plačuje. Ko pa je pobila lansko leto toča ves pridelek, kar pa je ostalo, je snedel črv, takrat se pa nas ni nihče spomnil in nihče

ni pomagal. Drugega nam ni preostalo, kakor da smo se zadolžili. Župnik bo pač vedel, koliko prineso sedaj kmetje v hranilnico in koliko znosijo ven. Radoveden sem pač, kam pridemo, ako bo šlo to tako dalje. Vi, poslanci S. L. S., se pa hvalite, koliko ste že naredili za kmeta. — Nič! — Več bi naredil jaz v enem dnevu v deželnem, ali državnem zboru, kot vi v desetih letih. Vam je kmet malo mar, ampak le vaš žep. Saj vas dobro poznamo, prijatelje ljudstva. Kmeta poznate samo pri volitvah, drugače pa le trdo delaj, posti se, moli in ubogajme daj. To so zasluge, ki ste jih pridobili poslanci S. L. S. za kmetški stan. Pozivljam vas v imenu volilcev, da ako nam ne daste zdravnika, ki ga hočemo mi, dovolite vsaj »šintarici v Višnji gori«, da sme zdraviti ljudi, ker do nje imamo večje zaupanje, kot do zdravnikov, ki jih nastavljate vi. Zborovaleci pa, ako kdo misli, da nisem govoril resnice, ali, ako se kdo ne vjema z mojim govorom, naj vzdigne roko.« Nihče ni vzdignil roke, ampak vsi so glasno odobraval govoru g. Novaka. — Ker je med Lampetovim govorom g. Bule večkrat ugovarjal, proti njegovim barbarijam, se je hotel Lampe maščevati s tem, da je ob zaključku shoda izjavil, da, ker je Bule pri mirenski zadruzi, zato bo on posredoval pri deželnem odboru, da ne dobe nobene podpore za regulacijo grabna pod Glinkom. Torej je pokazal zopet, da mu je strankarstvo nad vse. Mi smo veseli te izjave, ker upamo, da bodo izpregledali še oni, ki se še sedaj pehajo za klerikalno stranko. G. Novaku pa čestitamo, da se je postavil proti barbarijam klerikalcev in je s tem pokazal, da je tudi naš kmet že do grla sit klerikalnega gospodarstva. Zato si bo v prihodnje sam izbral poslance, ki bodo res delali za kmeta. Tebi, klerikalna stranka, bo tudi na deželi kmalu odzvonilo. Kar si sejala, to boš žela. Takrat tudi ne bo pomagala ne prižnica, ne spovednica in tudi ne strašenje s hudičem in peklom. Upamo, da ta čas ni daleč.

d Iz Dvora pri Žužemberku. Minolo jesen se je zgradila nova cesta Dvor-Ajdovec. Zgradil jo je podjetnik Lončarič. Pri tem se je pa napravilo mnogo škode po poljih, ki leže ob novi cesti. Seveda, takrat je Lončarič kmetom dejal, da bo poravnal vso škodo. Zdaj se pa nihče več ne zmeni za to. Ravnotako je tudi z odkupom sveta za omenjeno cesto. Nekateri imajo dobiti 300 do 800 K. Dr. Lampe je svoj čas obljubil, da bodo kmetje takoj dobili svoj denar. Toda do danes niso videli niti beliča. No, Vehovec! Pobrigajte se vendar malo za tiste, katerim ste delali pred volitvami take obljube.

d Iz Št. Lamberta in okolice. Državnozborske volitve v naši občini so dokazale, da napredujemo, kar pa seveda našim duhovnikom ni po volji. Od leta 1907. se je število naprednih, neodvisnih volilcev podvojilo, četudi sta župnika Ogrizek in

Knižek agitirala po cerkvah ter nas z brezverci pitala. Namesto božje besede, sta oznanjevala politiko. Toda vse ni nič pomagalo, tudi škofovo pastirsko pismo je ostalo brezuspešno. Župnika naj le še tako naprej delata in naše vrste se bodo še bolj okrepile. In brezverci smo! Vprašamo gosp. župnika, zakaj naj bi bili Terjani brezverci, morda zato, ker ne poslušamo župnika v političnih stvareh, ali pa, ker obsojamo brezverska, protikršćanska politična pastirska pisma škofova, ki niti starim ženicam ne prijaajo. Naši župniki se boje napredka, ker morejo veliko boljše živeti, večje račune delati, če so kmetje nevedni. Mi pa gremo naprej do zmage.

d **Iz Semića.** Volitve so se pri nas vršile natančno po škofovem receptu. Že v nedeljo pred volitvami so jeli klerikalei po vaseh hoditi in podpisovati glasovnice. Neki klerikalec je celo po celi vasi pobral glasovnice ter jih pozneje vračal po otrocih, seveda že izpolnjene. Isto se je godilo na dan volitve okoli volilnega lokala. Povsod so klerikalei lovili volilce. In kaplan je imel celo pisarno v nasprotni sobi volilnega lokala, kar ni dopušćeno. Klerikalna agitacija je bila tako nasilna, da kmet sploh ni mogel svobodno voliti. Vseeno je dobil naš kandidat Majerle brez vsake agitacije v naši fari okoli 80 glasov. Usojamo si vprašati slavno e. kr. poštno ravnateljstvo v Trstu, naj pojasni pismonoši Jakšetu, da redno dostavlja pisma in naj jih ne pusti nositi po otrocih šele čez osem dni. Na pismonoša, ali kakor se imenuje, »državni uradnik«, pusti agitacijo in se raje briga za svojo službeno dolžnost.

d **Iz Semića.** Tudi naš župnik je v nedeljo 11. t. m. čital volilni pastirski list s tako vnemo in pobožnostjo, toliko da se ni pri besedi »liberalce« prekrizal. Rohmel in rotel je poslušalec, češ, gorje tistemu, ki bo volil liberalca. Mislili smo že, da bo rekel: »Gorje tistim, ki nočejo hleva delati i. t. d.« Še celo naše pobožne terejalke so se zgražale nad škofovim pastirskim listom. Ena se je celo izrazila: »Ježeš, naš škof so pa gotovo mesečni, ker tako neumne pišejo!« Župnika pa prosimo, naj tudi druge nedelje prečita oznanila tako razločno, kakor je prečital škofovo agitacijsko pismo, ker je znano, da druga naznanila tako hitro čita, kakor bi se bal, da mu krave nidejo ali pa zgore hlevi.

d **Iz Semića. Jare v strahu pred volilci.** V nedeljo 11. t. m. je imel Jare v Semiću javen shod. Ker se je pa zbal, da bi ga ne napodili, se je skrtil v župnišće ter tam koledval svojim par backom, ki jih je moral sam loviti okoli cerkve, da so ga šli poslušat. Udrihal je po naprednjakih, posebno pa Majerletu, rekoč: »Kaj bo tak za poslanca, ki še nemški ne zna i. t. d.« Zato je pa dobil krepak odgovor. Pripeljal je s seboj Matjašiča, po domače Coklarja, da mu je pritrjeval, ker mu drugi niso. Kar je govoril, je bilo brezmiselno, da ni vredno, da bi se omenjalo. Tako klavernega

shoda še nismo videli, niti nismo še slišali takih čenč.

d **Trebnje.** Lepo obnašanje in ljubezen do svojih faranov ima po volitvah g. Nagode, dekan v Trebnjem. Napredni volilce, g. Zupančič, ga vljudno pozdravi, dekan se pa jezno obrne proč, kakor bi ga bilo nekaj ugriznilo. Slučaj je pa hotel, da je imel g. Zupančič tako veliko čast, da je še isti dan moral govoriti z dekanom. Pripeljal je voz sena pod farovški kozolec. Kozolec stoji tik ob poti in da je pot prosta, se zapelje navadno pod kozolec. Ko ga dekan zagleda iz farovža, jo brž tja primaha. Ta božji namestnik, ki nam v cerkvi pridiguje o ljubezni do bližnjega, zahteva od Zupančiča, da odpelje seno izpod kozoleca. Ampak dekan jo je za enkrat pošteno skupil. Možato mu ta odgovori, da je prvič kozolec last fare in ima dekan prav malo govoriti, drugič pa, da je kozolec v najemu, kar menda dekan vsled dobrote doljenjskega cvička ni vedel. Kaj takega bi mu mogel ukazati le najemu. Povemo to, da vsakdo vidi in spozna, kako veliko laž trosijo duhovniki po prižnicah, spovednicah in shodih, ko govorijo, da se kar edijo ljubezeni do kmeta. Res ga imajo radi, ampak samo tako dolgo, dokler jim polni žepe in pleše, kakor oni žvižgajo. Ako se jim pa kdo upre, misli z lastno glavo in jim ne sili pod sukno, tedaj poznajo samo sovraštvo, zaničevanje in brezmejno škodoželjnost. In ti ljudje naj imajo le pičico ljubezeni do kmeta, ko so zmožni takega sovraštva!?

d **Iz Zagorja ob Savi** se nam poroča: Dne 13. junija so se vršile pri nas volitve za državni zbor. Boj je bil vsestransko živahen, posebno so se odlikovali »črni agitatorji«. Tem bi se sploh od strani črnih gospodov ne smela dopustiti taka pravica, ker so še mladoletni. Morebiti še nosijo materino mleko pod nosom namesto brk. Vzlie vsemu naporu in vsem agitacijam je izpadla volitev za črne zelo klaverno, in sicer: V Zagorju ob Savi je dobil kandidat narodno-napredne stranke Jožef Reisner 166 glasov, kandidat socijalno-demokratske stranke Franjo Bartel 404 glasove in kandidat črnih gospodov, Franjo Povše, 79 glasov. Tudi občina Kotredež je tukaj vredna vse pohvale; oddala je narodno-naprednemu kandidatu Reisnerju 84 glasov, kandidatu klerikalne stranke Povšetju 78 glasov in socijalno-demokratskemu kandidatu Francu Bartlu 20 glasov. Iz tega malega računa se lahko izprevidi, da so po naši Zagorski dolini napredni in da se svita. Tem potom bodi izrečena najtoplejša zahvala vsem narodno-naprednim volilcem.

o Gorenjske novice o

g **Iz Št. Vida nad Ljubljano.** Slavno e. kr. okrajno glavarstvo opozarjamo, da sta pri zadnji državnozborni volitvi volila dr. Šusteršiča Valentin Erjavec in

Alojzij Kovač. Ko sta oddala pri komisiji glasovnice, sta se pa sama hvalila, da sta volila mesto očetov, ki sta bila zadržana pri delu. Alojzij Kovač iz Dolne je bil celo tako predrzen, da je šel volit za očeta, dasi je še mladoleten. Ker sta oba imenovana svoje nepostavno dejanje pred občinstvom priznala, apeliramo na slavno okrajno glavarstvo, da stori potrebne korake.

g **Iz doline Demšarjev.** Volilni boj je končan. Zdaj tudi ni več vera v nevarnosti, ker vera je pri nas samo pri volitvah strašansko v nevarnosti. Po večini je še naše ljudstvo v resnici pošteno, verno, in zato kuje duhovščina z zlorabo vere političen kapital. S poštenim gospodarskim delom si klerikalizem ne more ničesar pridobiti, pač pa s sleparsko politiko in zlorabo vere. Tako je bil tudi zopet naš »Čoč« izvoljen, ki bo zopet nadalje kimal s svojim kislim obrazom v državnem zboru. In zakaj je bil Čoč izvoljen! Zato, ker so se sami duhovniki za njega potegnili in strašili uboge volilce, da jih bodo iz krstnih knjig izbrisali, če ne bodo njega volili, dalje, da bodo na sodni dan pred sodnim stolom sojeni, ako volijo naprednega kandidata. Vsak ima smrten greh, kdor Čoč ne voli, nikomur nič ne koristi v cerkev hoditi, k spovedi hoditi in zakramente prejemati, ako Čoč ne voli. Ženam in dekletom se je grozilo, da se jih izbriše iz Marijinih družb in drugih bratovščin, ako njih starši ali sorodniki in drugi Čoč ne volijo. Ako človek premišljuje to farško gonjo in zlorabo vere od služabnikov cerkve in dušnih pastirjev, tedaj skoraj mora nehote reči, vera po farjih gor in po farjih dol! Zdaj imamo pa tiste čase, ko gre vera dol. Kaj se brigajo danes naši fajmoštri, ako kdo krščansko živi. Samo da ž njimi voli, pa je dobro, in potem je vse odpušćeno, če krade, pobija ali še v tako grdih grehah živi. Danes smatra duhovščina samo tistega za dobrega kristjana, ki klerikalno voli, vse druge verske dolžnosti so postranska stvar. Zdaj se vprašamo, zakaj hodimo še v cerkev, ker nam to nič ne koristi, ako volimo poštene in napredne može, ker naša duhovščina naravnost podi ljudi iz cerkve, kdor se ne podvrže črnemu klerikalizmu. Proč z liberalci, se vpije v cerkvi. Kadar pa je bira, takrat je pa drugače, vsakega se poišće in ne zdi se mu grd denar iz liberalnih hiš. Poglejte, samo denar imajo fajmoštri radi, drugače pa vedno vpijejo, in to posebno pri volitvah, proč z liberalci. Kdo so pa v našem kraju oni, ki jim pravijo liberalci? To so navadno samo tisti, ki ne nosijo kijklje, to so tisti, ki jih imajo svoje žene raje, kakor pa župnike in kaplane, to so tisti, ki nočejo biti podrepniki kakega prismojenega kaplana ali fajmoštra. Največ žensk je danes takih, da jim je več duhovnik kakor pa lasten mož. Zato navadno taka žena tudi ni zvesta svojemu možu. Kadar zbađa taka hinavska žena svojega moža s špičastim je-

zikom, naj ji reče mož: »Če ti je duhovnik več kakor jaz, pa k njemu pojdi!« To bi bil edini primeren odgovor, ker imamo že dokaj žalostnih izgledov od žena, ki jim je bil bolj všeč kak naduti kaplan kakor pa lasten mož. Pogum, možje, in ne pustite se varati od svojih, po duhovnikih nahuj-skanih žena. Le premnogokrat podleže mož nahujskani ženi. In če pojde tako naprej, bodo postali taki možje samo še hlapci pri hiši, gospodaril pa bode kak mlad kaplanče ali navihani župnik. Torej so že tukaj tisti časi, ko duhovniki ukazujejo po ženskah, kaj in kako morajo možje doma delati, voliti. Vse drugo za danes še raje zamolčimo. Ako se mož ženi ne ukloni po volji duhovnikovi, tedaj vlada v hiši prepir med zakonskimi. In tisti, ki se trkajo na prsi, da so božji namestniki, še pomagajo netiti sovraštvo, ne ozirajo se na to, da trpi škodo obrt, hiša in cela družina. Takega krščanstva in božjih namestnikov je polno, potem je seveda lahko vera v nevarnosti, katere pa tudi Čoč na pravo pot ne bo spravil. Vsaj on je tudi eden tistih, ki je rekel, ko se je razdeljevala dedščina njegovega strica »Žnidarja«: Po božji postavi je vseh, po cesarski pa moje.« Toda kaj mar klerikalcu za božjo postavu, kjer se mu gre samo za denar, in če si ga tudi po krivici pridobi. Ljudstvo si je izbralo za kandidata za državni zbor drugega Demšarja na Zalem logu. Ker je pa farška stranka videla, da je ljudstvo za njega vneto, so porabili duhovniki skrajna sredstva, da so preslepili volilce in jih odvrnili. Pod smrtnim grehom se niso upali voliti moža, v katerega so imeli zaupanje in katerega so poznali, da je človek, ki mu je v resnici na srečo ljudski blagor. Toda Demšar na Zalem logu je dobil kljub vsemu trerorizmu častno število, to je nad 2000 glasov, od samih mož, ki znajo samostojno misliti in se ne pustijo komandirati po ženah, nahujskanih po duhovnikih. Nad 2000 mož je v kranjskem in škofjeloškem okraju, ki poznajo nezmožnost Čočovo in ki ne marajo za farške podrepnike. Klerikalci sedaj pravijo, da hodijo napredni volilci z povešenimi očmi in se sramujejo. Radi bi videli tistega, ki se sramuje, morda Čoč, iz katerega se že sleherni pastir norčuje. Posvetiti bo treba tudi enkrat v njegove domače razmere, da bodo volilci vsaj vedeli, koga so klerikalci volili in kaj je pravzaprav ta mož. Druge poštene ljudi, ki si z delom služijo svoj kruh, zna zaničevati. Da bi pa pred svojim pragom pomedel, tega ne stori in zato bomo morali mi kmalu enkrat metlo v roke vzeti. Tudi trubušni Krek je nazavedno ljudstvo hujskal na Pertovcu, naj se železniške naprednjake pobije, češ, jaz sem odgovoren. Če bi bilo prišlo do pretepa, bi bili pa sami žrtve. Ako bi kak naprednjak tako javno hujskal, bil bi že zdavnaj pod ključem, toda njemu se ne zgodi ničesar in naši orožniki, ki o stvari prav dobro vedo, nič ne store. Taka je pravica!

g Iz Homca. Minulo je že nekaj let, odkar se vlačí gosta megla nad homško faro, posebno pa nad Šmarsko vasjo. To pa radi tega, ker je tamkaj neomejeno gospodaril znani Franc Borec. Toda sedaj se je kar naenkrat pričelo daniti in žakelj blamaže je pričel pokati. Mož je neprestano bolehal, odkar je prišel z romanja iz Palestine, sedaj mu je pa na njegovo veliko žalost zbolelo še konsumno društvo in treba bo poravnati precejšnje svoto. Kdo naj ga sedaj reši iz te velike zadrege. Najbolj primeren zato je fajmošter Merkun, ki svojim vernim backom kaj rad pomaga, dočim poštenemu delavcu zelo rad odtrga kako kronico. Francu Borecu, temu zvestemu jeruzalemskemu romarju, prede torej, kakor je razvidno, silno huda. On sicer ne bo imel nobene škode, pač pa bomo morali trpeti mi kmetje, ki smo se vsedli na njegove limance.

g Iz Moravč. Začasa državnozbornih volitev uganjali so naši duhovni zelo nesramno agitacijo. Kaplan Demšar je letal od hiše do hiše, strašil ljudstvo s hudičem in peklom ter podpisoval glasovnice, ne da bi dotičnega vprašal, koga naj zapiše. Na dan volitve pa je prežal pred vrati kaplanije in nahrulil skoro vsakega volilca, naj mu pokaže glasovnico. Marsikje se je tudi opekel. Mi nismo agitirali, temveč pustili vsakemu prosto voljo in vzlic temu je bilo oddanih letos nad 80 protiklerikalnih glasov, nad 60 več, nego leta 1907. To dokazuje, da tudi pri nas, čeravno bolj počasi, ljudstvo vendar spregleduje. Če bi mi delali s silo, kakor naši duhovniki, bi bilo gotovo nad polovico protiklerikalnih glasov. Ne maramo nič prisiljenega, hočemo zavednosti, ljudstvo naj samo spozna in kadar ga bo minul strah pred hudičem, tedaj bo tudi Kreku slaba predla. — Mi pa gledamo s ponosom v bodočnost.

g Iz Peč pri Moravčah. Ponosni smo na število naprednih glasov. Leta 1907 je bil pri nas dr. Krek skoro enoglasno izvoljen, letos pa je bilo oddanih 42 naprednih, torej 7 nad polovico vseh oddanih glasov. Pečani napredujemo in upamo, da pri prihodnjih volitvah dobi Krek batine. — Dobro znamenje je, da se moravški kaplan Demšar niti ni upal k nam priti agitirat. Dejal je, da smo presirovi. — Seveda, kakor lisica, ko je rekla, da je grozdje pre-kislo. — Čast naprednim Pečanom! Le tako naprej, čeprav Žagarček prižnico podre.

g Iz Moravške okolice. Krekov shod na Limbarski gori dne 18. junija je bila prava cirkuška predstava pod »milim nebom«. Kmetje, ki so prihajali z gore, so hoteli kar smeha popokati, »take špasne« je pravil Krek. Kazal je tudi, kako bo moravške liberalce utopil. Učukarju se je to tako dopadlo, da bi od smeha vso goro »požegnal« in svojega »boga« Mertinka po bregu zatrkalikal. — Govorili so: Krek, Demšar in nek profesor iz Ljubljane. Po Česnu je tudi zasmrdelo in Mertinka je

ječljal nekaj nerazumljivega. Sedaj bi moral priti na vrsto slavni pesnik Limbarski. Ljudje so čakali, a poeta ni bilo na oder. Pesniku, dramatik in vpokojenemu dacarju so postala v Moravčah tla vroča. Ustrašil se je bajonetov in v sredo pred sv. Telesom jo je popihal neznano kam. Ta nadarjeni izobraževalec, ponos vseh »Čukov«, je pisal več strankam nesramna grozilna anonimna pisma in večina pismov je bila podpisana z »liberalce«, da bi tako letel sum na napredne fante. Toda naše vrlo orožništvo je piscu teh svinjarij kmalu prišlo na sled in gospod poet, v osebi Guzjevega papana, je pravočasno odkuril. Nekateri pravijo, da v neki cirku, kjer bo igral pantomime, drugi pa, da k Salezijancem, kjer jim bo skladal drame iz življenja »Nesrečnega, za katoliški blagor vnetega poeta«. — Menela se ne bo nihče jokal za njim. Kolikor nam znano, niti pri svojih ožjih somišljenikih in sobratih ni bil priljubljen, ker je intrigiral in denunciral. Nam pa je zelo žal po njem, ker nam je nudil precej »špasnega« gradiva za »Slovenski Dom« in za »kratek čas«. — No, kot pošteni kristjani mu želimo srečno pot in če bo zaslovelo nekoč njegovo ime, postavili mu bomo tudi mi spomenik pred »Ljudskim domom« s sledečim napisom:

Pesnik ljub' Limbarski,
penzionist dacarski,
pomočnik vsem kravam,
hudim njih težavam,
dramatik, pisatelj, poet,
ki šel je pred bajoneti v svet,
škandala, sramote otet,
slaven in venčan se vrnil je spet.

Bil je naš rojak,
»Orlovski« junak.

o Notranjske novice o

Zahvala!

Vsem gg. volilem, ki so, počastivši me s svojim zaupanjem, glasovali pri zadnji državnozborni volitvi za-me in pripomogli mi vzlic težavnim našim razmeram do častne manjšine, — posebno pa onim gospodom, ki so se osebno in požrtvovalno trudili za-me ter s tem pospeševali marsikje preobrat, ali vsaj pomnožili število naprednih glasov, — izrekam svojo prisrčno zahvalo. — Z vztrajnostjo do uspeha!

V Logatcu, dne 19. junija 1911.

IVAN SICHERL.

n Iz hrenoviške občine. Zmaga klerikalca dr. Žitnika je tako razveselila vse njegove privržence v hrenoviški okolici, da je enemu izmed njih še onih par gramov možgan, ki so že itak prenapolnjene sovraštva in hudobnosti do naprednjakov, spravilo popolnoma iz njih vsakdanjega položaja. Z zmago klerikalnega poslanca je zmagala tudi podlost »Domoljubovega«

dopisuna nad vsako drugo njegovo klerikalno vrlino. V tej podlosti se je spravil nad može in fantiče iz »neodrešene polentarske Italije« ter njegovo hišo. Njegovo sree je zaželelo po liberalni žrtvi. In maščevanje je sladko, kaj, ti podli dopisunče. Ali maščevanje na način pretnje, ščuvanja proti tej hiši je kaznivo, katerega bi se moral sramovati vsak človek, še bolj pa človek, ki je veren član katoliške cerkve, katere geslo je: »Kar nočeš, da drugi tebi stori, ne stori ti drugim.« Ali bi bilo temu dopisumu in njegovim kompanjonom ljubo, da kdo na tak nesramen način napade njegovo hišo in s tem obenem prizadene njegovo celo rodbino. Slabo vest pa ima ta dopisun, ker se boji povedati, da li je poslušajoči, ali pa morda učeči član katoliške cerkve? Res zasluži ta vzor lažnjivca, da se ga dene čez koleno in se obračuna ž njim kot s smrkolinom in to ne z roko, ker bi se okužila, pač pa z leskovko! In ta duševna reva pravi nadalje, da ni še dolgo, ko je imel ta mož v neodrešeni polentarski Italiji domovinsko pravico, torej da je bil še pred kratkim tujec v državi. Slabo si meril, ti dopisunče, in še slabše zadel, ker ta mož, ki ti je trn v peti in na katerega si se ti spravil, je rojen Avstrijec in je imel domovinsko pravico v odrešeni Avstriji, še predno je pomilovanja vredni dopisunček platno prodajal. Svetujem mu, naj se bolj briga za zgodovino, da bo vedel, kdaj so postali Avstrijci italijanski podaniki. Ali se pa naj obrne na g. župnika, kojega je pred več leti podučilo c. kr. okr. glavarstvo v Postojni o domovinstvu in pravicah. Ljudstvo dobro pozna tega moža ter ga tudi jako spoštuje in to zadostuje. Kar pa ta znoreli dopisunče, ki niti vreden ni temu možu čevljev zavezati, blebeče, to je le ona krščansko - klerikalna ljubezen do naprednjakov, katere bi najraje iz same ljubeznivosti in prijaznosti takoj pokončali, kar dokazuje hrenovski dopis v »Domoljubu« od 15. junija. Ker bomo začeli razkrinkati sadove klerikalne organizacije, naj se zahvalijo vsi prizadeti tistim, ki so nam skalili ljubi mir.

n Cerknica - Vrhnika. Znano je, da so pri volitvi dobili Gostinčar 4890, Sicherl 1857 in A. Krstan 1355 glasov. V idrijskem in logaškem okraju sta imela protiklerikalna kandidata 130 glasov večine nad Gostinčarjem, v Cerknici je zmagal za 400 glasov, klerikalne trdnjave Polhov Gradec s Črnim vrhom, Horjul, Št. Jošt in vrhniška okolica so napredna kandidata, kakor je bilo pričakovati — popolnoma pokopale.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rudolf Šega.

Odda se po nizki ceni v najem kovačnica

z vso opravo in orodjem ter stanovanjem
v Semiču. Prednost imajo le izprašani
mojstri, ki imajo tudi podkovsko šolo.

Več se izve pri lastniku **Ivan Drganec**,
trg. v Semiču, Dolensko.

Vabilo

na

izredni občni zbor

„Kmečke gospodarske zadruge za občino Planina“

ki se vrši

v nedeljo, 9. julija 1911

ob 4. uri popoldne pri načelniku.

SPORED.

1. Razdružitve zadruge.
2. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

VABILO

na

drugi redni občni zbor

Kmetске hranilnice in posojilnice v Vremah

registr. zadruge z neomejeno zavezo

ki se bode vršil

v nedeljo, dne 9. julija t. l.

ob 4. popoldne

v Britofu na pošti

s sledečim sporedom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Čitanje revizijskega poročila in ukrepi vsled tega.
6. Slučajnosti.

Vreme, dne 21. junija 1911.

Načelstvo.

Razširjajte od hiše do hiše „Slov. Dom“.

Žrčne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	2	—	2	08
1 „ „ „ II. „ . . .	1	80	1	92
1 „ „ „ III. „ . . .	1	60	1	72
1 „ telečjega mesa . . .	1	80	2	20
1 „ praščjega mesa (svežega) . . .	1	80	2	40
1 „ „ „ (prekajenega) . . .	2	00	2	40
1 „ koštrunovega mesa . . .	1	40	1	50
1 „ jagnjetovega mesa . . .	1	60	1	80
1 „ kozličevega mesa . . .	1	80	2	—
1 kg masla . . .	2	60	2	70
1 „ masla surovega . . .	2	50	2	60
1 „ masti praščje . . .	2	16	2	20
1 „ slanine (špeha) sveže . . .	1	80	2	00
1 „ slanine prekajene . . .	1	90	2	—
1 „ sala . . .	1	96	2	—
1 „ surov. margarinkega masla . . .	1	90	2	—
1 „ kuhan. margarinkega masla . . .	2	—	2	10
1 jajce . . .	—	05	—	06
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 „ „ posnetega . . .	—	8	—	10
1 „ smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 „ „ kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	40	1	60
1 „ čajnega surovega masla . . .	3	36	—	—
1 piščanec . . .	—	80	1	20
1 golob . . .	—	40	—	44
1 raca . . .	2	—	—	—
1 gos . . .	—	—	—	—
1 kapun . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	—	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	39	80	—	—
100 „ „ „ 1 . . .	39	30	—	—
100 „ „ „ 2 . . .	38	80	—	—
100 „ „ „ 3 . . .	37	80	—	—
100 „ „ „ 4 . . .	37	—	—	—
100 „ „ „ 5 . . .	36	—	—	—
100 „ „ „ 6 . . .	33	—	—	—
100 „ „ „ 7 . . .	29	—	—	—
100 „ „ „ 8 . . .	16	—	—	—
100 „ koruzne moke . . .	19	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . .	40	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . .	36	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	31	—	—	—
1 l fižola . . .	—	20	—	32
1 „ graha . . .	—	40	—	44
1 „ leče . . .	—	28	—	36
1 „ kaše . . .	—	20	—	22
1 „ ričeta . . .	—	18	—	20
100 kg pšenice . . .	26	20	—	—
100 „ rži . . .	18	40	—	—
100 „ ječmena . . .	18	50	—	—
100 „ ovs . . .	21	—	—	—
100 „ ajde . . .	20	—	—	—
100 „ prosa belega . . .	18	—	—	—
100 „ „ navadnega . . .	—	—	—	—
100 „ koruze, nove . . .	16	80	—	—
100 „ krompirja . . .	8	00	0	00

Lesni trg.

Cena trdemu lesu 9-80 do 10 K.

Cena mehkeemu lesu 8 do 8-00 K.

Trg za seno slamo, in steljo.

Na trgu je bilo

voz sena	3	80	4	00
„ slame	3	80	0	00
„ stelje	2	00	2	20
„ detelja	5	00	5	50

Mestno tržno nadzorništvo.

DOBRO RODBINSKO KAVO

privedi že mali dodatek „pravega
:Francka:“ s kavnim mlinčkom iz
tovarne Zagreb. Le vsled svoje ne-
dosežne izdatnosti in svoje nepre-
košene kakovosti našel je pravi
Franck toli priljubljeni sprejem
v slehernem gospodinjstvu. A

Ustanovljena 1882. Pošt. hranilni račun št. 828.406. Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18, v Ljubljani

v lastnem
zadružnem
domu ➔

v lastnem
zadružnem
domu ➔

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa **81,116.121 kron 11 vin.**

➔ upravnega premoženja **20,775.510 kron 59 vinarjev.** ➔

Obrestuje hranilne vloge po **4½%**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad **kron 20,000.000.**

Posojuje na zemljišča po 5¼% s ½% na amortizacijo ali pa po 5¼% brez amortizacije. Na menice pa po 6%. Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

LISTEK

Proti vsemu.

Češki spisal Al. Jirasek.

Prvi del.

(Dalje.)

O vsem tem so slišali ubežniki v kamrici samo slab odmev. Za trenutek jim je bilo lažje pri sreči, vendar pa je bil v tej odločenosti od sveta, kakor v ječi, čas strahovito dolg in poln dvoma, strahu in negotovosti. Deklici na ljubo je odprl prošt leseno okno, da ji tema njene groze ne poveča. Glasno je molil in med tem pozorno gledal skozi okno.

Med tem se je dim močno zgostil. Že je legel na sadni vrt in se razlezel po zemlji ter je bil čutiti tudi že v kamrici. Ogenj se je očitno razširjal; o tem niso več dvomili in vsi so mislili na to, kaj jih čaka, če začne tudi dvorec greti . . .

Prošt je izpustil konja in je stal na kamenitem pragu in zrl proti durim, od koder je grozil pogin. Vedel je, da so to Taboriti, katerim je izdal kmet ali celo vladika sam, da so ubežniki tu. Ni vedel, da jim je delal krivico; ni namreč pomislil, da so jih videli vsi služabniki na dvorec in da so to povedali drugim. Kmetje z Bukovskega, ki so itak vsi razvneti prihiteli, so uprizorili ta napad. Sedaj je poklical ovčarja Jurja, ta pa se je delal gluhega, šepetal in skakal je na zdravi nogi, kolikor ga je hotela nesti proti šupi, kjer se je zaril.

Prošt sam je tedaj peljal konje v hlev. Potem pa je zbežal v hišo in je hitro zaklenil vrata, potegnil je tram iz zidu in ga vtaknil v luknjo na drugi strani. Tako je zavaroval vrata in brez sape se je podal v kamrico. Tudi sem ga je zasledovalo zamolklo, viharju podobno rjojenje. Mlada nuna je sedela blede in strahu prepadena na postelji in v svoji srčni stiski je objela z levico cerkovnika, ki je napol mrtev klečal pred njeno posteljo in ko je videl prošt vso tako zbegano in slišal njen vzdihljaj, se je ohrabil. Preudarek in odporna sila sta zmagala nad nenadnim strahom. Vendar je ni hotel tolažiti s praznimi besedami, priznal je, da je položaj zelo nevaren, vendar pa naj ne obupa nad božjo pomočjo. Ni še vse izgubljeno, vrata na dvorišče so zaprta in tudi hišna vrata je zaprl in zavaroval. Ko je zagledal še leseno okno, je zaprl tudi to.

V kamri je zavladal mrak. Samo skozi odprta vrata je padala iz veže medla luč; tudi v veži je bilo mračno, odkar je prošt zavaroval vrata. Zunaj pa je bilo slišati še vedno vpitje in zamolkel hrup. V tej poltemi je bilo slišati to vse še bolj grozno.

Prošt je šel v vežo in se previdno priližal oknom v sobi. Okrog vodnjaka na dvorišču so se gnetli moški, ženske in otroci. Čakali so na vodo. Skripanje in rožljanje se je slišalo noter v sobo. Čeber se je dvigal in vsakokrat, kadar je prišel do roba vodnjaka, so ga zgrabili in vlili vodo v škafe. V tej gneči so seveda razbili mnogo posode. Tudi ljudje so bili vsi premočeni in so nosili škafe skozi vrata ven ali pa jih podajali drugim . . .

Tedaj je dospel sel, ki ga je poslal oskrbnik, v Bukovsko, ravno ko je zaprosil rosenberški glavar oblegalce, da naj se začne z jnimi pogajat. Prisilila ga je k temu njegova lastna posadka, vojni hlapci, ki so mu odpovedali pokorščino. Že prej, ko se je polnil nasip pri ribniku z ljudmi, so se močno prestrašili. Ko pa so plavi pokrili njegovo gladino in je bilo na plavih vse polno oboroženih, so izgubili ves pogum in nič ni pomagalo, da jih je tolažil grajski poveljnik z obljubami, da pride kmalu pomoč . . .

Njegov glas je utonil v divjem vpitju, ki se je oglašalo okrog trdnjave na ribniku. Duhovnik s kelihom, ki je stal spredaj na prvem plavu, je navdal vso posadko s strahom. Vsi so mislili na to, kako so nedavno Taboriti s svojimi duhovniki

zavzeli trdnjavo v Sedlecu, kako so poveljnika Ulrika sesekali na drobne kosce in pobili posadko do zadnjega moža.

Zato so prisilili grajskega poveljnika, da je stopil na okop in razglasil, da se hoče pogajati zaradi miru. Hlapci so bili za njim, brez orožja, in so z znamenji kazali, da se ne bodo borili. Nato je zapovedal duhovnik Bidlinski svojim, da naj zaveslajo pod okop. V tem trenutku je dospel tja hlapec z Gvozdnega. Plemič se ni malo prestrašil, ko je izvedel novico, in je vprašal po svoji hčerki. Hlapec mu ni vedel povedati ničesar in je dostavil, da je bila zmešnjava tako velika, da je ni mogel videti, tudi se ni mnogo brigal, kje da je.

Vladika se ni zmenil več za trdnjavo pred Bukovskim in ni čakal, kaj se bo zgodilo. Hlapcu je zapovedal, da naj ostane tu in naroči mlademu plemiču, da naj se takoj vrne domov. Potem je pohitel v mesto po konja. Misel na požar in na njegove nepovabljenе goste ga je navdajala in ga podžigala. Obljubil jim je zaščito in varnost; zato je izpodbodel konja in bil kmalu na vrhu. Trdnjava in mesto sta mu izginila izpred oči. Samo dim je videl, kako se je dvigal za njim, ko se je ozrl. Pa tudi pred seboj je že videl gost dim. Gorelo je na Gvozdnem. Morda tje gorel tudi že njegov dvorec.

Nedaleč od vasi je zagledal starko, ki se je bila zgrudila ob poti. Bila je to ona, ki je srečala zjutraj prošta Petra. Vila je roke, ko je zagledala jezdeca in že od daleč jo je slišal tarnati:

»Joj! Joj! Sodni dan! Sodni dan! Usmili se nas!«

Ko je spoznala vladiko, je pokazala z desnico proti vasi in klicala:

»Gori! Gori! Vse gori! Pomagajte! Pomagajte! Moja krava! Moja mala, mala kravica! Moja lisa!«

Hotela je vstati, noge pa so ji odpovedale; bile so otrple vsled strahu in groze. Ko se ji je vladika približal, jo je pač spoznal, ustavil se pa ni. Ni se zmenil za njeno jadikovanje, ne za njeno kravo . . .

Ko je dospel v vas, je videl, da je Bartuhova hiša pogorela že skoro do tal. Dvorec na desni je tudi gorel. Njegov dvorec je bil ostal nedotaknjen od ognja in že ni bilo skoro več nevarnosti za njega. Veter je namreč vlekel od te strani in oskrbnik je čuval dvorec z družino, ki je bila še ostala. Pomagal je tudi vaščanom, ki so se trudili, da omeje ogenj. Vendar niso vsi gasili. En del kmetov se je pripravljal, da zapusti vas in se ni zmenil, kaj se godi okrog njih.

Vpregali so vole v vozove, na katere so sedli otroci in stari ljudje. Nakladali so na vozove pernice, žito, lopate, sekire in drugo orodje. Iz hlevov so prignali krave in prešiče in jih privezali zadaj na vozove. Nekaj žena je pridno pomagalo, druge so tarnale ali pa se ustavljale. Vmes so prasketali tramovi, tulila je nemirna živina in vpili so ljudje, ki so hoteli omejiti ogenj ali pa ga pogasiti.

Vladika se je napotil naravnost proti svojemu dvorec. Nekateri zaslepljenci, ki so se odpravljali ravno na pot, so kričali za njim. Bartuh je tekel za njim in vpil, da bodo že še prišli po krvave farje — mislil je, da jih je več — izročiti jim jih mora, da jih vržejo v ogenj. Vladika mu ni odgovoril, tem hitreje pa je gledal, da pride skozi gnečo na svoj dvor. Oskrbnik in njegovi ljudje so si oddehnili, ko so ga zagledali. Upali so, da bo vse uravnal in da bo konec zmešnjave.

S konja je vprašal Cibor z Gvozdnega svojega oskrbnika, ali je gospa Zdena doma.

Nič ga ni presenetilo, ko je slišal, da so jo zaman iskali in da je šla najbrže v Bukovsko. Tudi Marjete in Ane ni tu. Ni bil preseneten, vendar pa se je zmračil njegov obraz. Težko mu je bilo, dasiravno je bil na to pripravljen. Tega si je bil svest, da je treba presojsati ta Zdenin korak drugače, kakor lantsko leto, ko je odšla brez njegove vednosti v Behin na goro Tabor k shodu. O tem pa ni črnil besede, marveč se je podal takoj k svojim neprostopoljnim varovancem, ko je izvedel od oskrbnika, kako jim gre.

(Dalje prihodnjič.)

Za živinorejce

Priloga
klajno apno, redilni prašek za konje, govejo živino in svinje. Fluid za konje, grenko sol, zmet kolmoš, encijan i. t. d.

„ADRIJA“

drogarija, konces. prodaja zdravilnih zelišč in strupov za lovske in tehnične namene
v Ljubljani, Šelenburgova ul. št. 5.
Naročila se izvršujejo z obratno pošto.

Nihče se še ni pokesal, . . . ki je kupil pri meni . . .

namreč mnoga pismena priznanja dokazujejo, da so moji aparati najboljši.

Velika zaloga gramofonov, plošč, šivank i. t. d.

A. RASBERGER,

Ljubljana, Sodna ul. 5.
(Zraven c. kr. sodnije.)

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

obrestuje hranilne vloge po

4-75 %

in daje posojila po

6 %

Uraduje v lastnem „Zadružnem domu“ vsako nedeljo od 1 do 5 in vsako sredo od 4 do 6 ure. 51

Kri! in dober zajutrak dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. Polovico stroškov prihranite
Moč! v gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pije **SLADIN**,
Zdravje! to je dr. pl. Trnkóczyja **SLADNI ČAJ.**

En zavoj velja 50 vin. Dobiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po povzetju pod naslovom v glavni zalogi.

Lekarna pl. Trnkóczy

v Ljubljani zraven rotovža.

10 zapovedi

za kmetovalca in 10 zapovedi za zdravje, vsake posebej na papirju tiskane, dobi vsak človek zastoj, tudi po pošti, ako po nje piše v lekarno Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 17. junija 1911.

Trst: 20, 87, 33, 56, 76.

Linc: 35, 16, 67, 1, 75.

Dvignjene v sredo, dne 21. junija 1911.

Praga: 80, 39, 50, 5, 37.

„SLAVIJA“ VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

ki je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji, se najtopleje priporoča ter vabi p. n. slovensko občinstvo, da sklepa zavarovalne pogodbe, bodisi za življenje, proti požaru, proti vltomu ali pa proti razbitju stekla in ogledal le pri njej. — „BANKA SLAVIJA“ ima posebno ugodne pogoje in prikladne načine za zavarovanje življenja. Njeni tarifi: za pre-skrbljenje za starost, za slučaj smrti roditeljev, za doto otrokom, so najcenejši. Ona razdeljuje ves čisti dobiček svojim članom. — Banka „Slavija“ je res slovanska zavarovalnica z vseskozi slovansko-narodno upravo. Življenske police banke „Slavije“ so neizpodbitne in nezapadljive. Gmotno podpira banka „Slavija“ narodna društva in organizacije, prispeva k narodnim dobrodelnim namenom in stremi za izboljšanjem in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva. Ogromni rezervni fond K 54.000.000.—, jamčijo za popolno varnost. Čistega dobička je do sedaj izplačala svojim članom življenskega oddelka K 2.495.719.—. Kapitalij in škod pa je do sedaj izplačala K 109.356.861.

Vsa pojasnila daje ter cenilke in razkazila razpošilja drage volje in poštne prosto GENERALNI ZASTOP „SLAVIJE“, vzajemno zavarovalne banke v Ljubljani.

Slovenci, podpirajte narodno podjetje!

Najcenejše vsakovrstne stroje, kakor: mlatilnice, čistilnice, gepelne, reporeznice, slamoreznice, kosilnice „Deering“, obračevalnice in grablje za seno, stiskalnice za sadje in grozdje, brzoparilnike, bakrene kotle za žganje najfinejše vrste v vseh velikostih, sesalke za vino, vodo in gnojnico, železne blagajne razpošilja prva znana veletrgovina z železnino

FR. STUPICA v Ljubljani

Marije Terezije cesta št. 1. 5

Ponudbe vsak čas na razpolago. 20

Najboljše

amerikanske kosilne stroje

kakor tudi mlatilnice in sploh vse potrebščine za poljedelstvo v veliki iz-beri priporočata po

nizki ceni

Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

trgovina z železnino in zaloga strojev, Ljubljana, Dunajska cesta 16. Slovenski ceniki brezplačno. Nad 200 strojev v zalogi!

Posojilnica v Ribnici

reg. zadruga z omejeno zavezo sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po

4³/₄ %

Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Ima na razpolago 17 12—4

.. domače hranilne pušice ..

jako pripravne, da se navaja mladino na varčevanje.

Posojila daje na osebni kredit in proti . . . vknjižbi proti 5—6% obrestovanju. . .

Vplačani deleži koncem leta 1910 40.700 K

Rezervni zaklad koncem leta 1910 184.743 K